

FOTO: TOMÁŠ WEHLE

6. Arménie a Gruzie:

od klášteru ke klášteru

Gruzie, tísničí na východním pobřeží Černého moře pod Ruskem, a Arménie, vmáčkla mezi Turecko, Ázerbájdžán a Írán, se často označují jako země klášterů. V obou je jich totiž roztroušeno několik desítek. Arménie byla dokonce první křesťanskou zemí na světě: křesťanství bylo vyhlášeno státním náboženstvím už v roce 301. Většina klášterů se nachází ve volné přírodě, takže při putování od jednoho k druhému strávíte víc času v podhůří a v horách Arménské vysočiny a Malého Kavkazu než ve městech. I když hlavní města Tbilisi a Jerevan stojí také za návštěvu.

Na západ od arménské metropole Jerevanu se rozkládá klášterní komplex Ečmiadzin

s katedrálou datovanou až do 4. století. Je sídlem katolíkose, hlavy arménské církve.

Na severovýchodě země je „povinností“ navštívit vysokohorské jezero Sevan. I zde neuniknete klášterům, které stojí za to. Zvlášť kouzelné jsou Sevanavank a menší Hayravank. Na sever od něj se tyčí zalesněný horský hřbet, kde se dá podniknout řada treků s úžasnými výhledy na plochu jezera, k němuž se dá dojít také od chrámu Garni přes náhorní plošiny pohoří Geghama.

Kdo nebude mít impozantních kamenných sakrálních památek dost, nechť zavítá do kláštera Geghard, ležícího asi 6 km od Garni, nebo do krásného údolí řeky Debed v regionu Lori na severu země, kde najdete dva kláštery z 10. století zapsané na Seznam světového dědictví UNESCO: Sanahin a Haghpat. Konečně v zalesněném národním parku Dilizan si můžete dopřát neméně působivé kláštery Haghartsin nebo Gošavank.

Zkušenější trekaři mohou zkusit vystoupat také na nejvyšší horu v Arménii Aragac (4095 m), sopku severovýchodně od Jerevanu.

FOTO: TOMÁŠ WEHLE

Informace

Do Arménie a Gruzie můžete cestovat sami. Pohybovat se tam lze autostopem, maršrutkami nebo autobusovými linkami. V případě větších skupin se vyplatí najmout auto s řidičem na celý den. Ubytování poskytují hotely (mimo větší města dost skromné, až spartánské), nejlepší je ale v soukromí. Okruhy Gruzii a Arménii ve sportovnějším duchu nabízí například CK Kudrna, poznávací zájezdy oblasti organizuje CK Firo tour.

Biblickou horu Ararat, která leží na území dnešního Turecka, můžete obdivovat jen zpozdálí. Ze stejnojmenného arménského městečka se ale můžete vydat k monastýru Chor Virap.

Stejně jako Arménii jsou také Gruzínci velmi pohostinní. Není proto neobvyklé, že když těmito zeměmi putujete, zvou vás místní – především na venkově – do svých domácností, kde vás velkoryse pohostí. Finanční odměna by přitom mnohé z nich urazila. V obou zakavkazských republikách je také velmi zakořeněný stolní rituál, který spočívá v tom, že se musí respektovat tamada, jakýsi „vrchní připíječ“. Zpočátku se připíjí na setkání a na zdraví, s přibývajícím alkoholem se přidává bratrství, národní hrdost, mír...

Sousední, více než dvakrát větší Gruzie je reliéfem a pestrostí krajiny bohatší. Spoustu památek a zajímavých míst naleznete už v hlavním městě Tbilisi, kde jsou kromě pevnosti Narikala a množství chrámů také arménská, židovská nebo pravoslavná čtvrti.

Vaše první kroky mimo Tbilisi mohou vést do jednoho z nejstarších měst v zemi Mtskheta. V tamním katedrálním chrámu Sveti Cchoveli z 11. století jsou pochováni gruzínští králové a nechybí ani povinný klášter Džvari, zde ze 6. století.

Nevynechejte ani dva parádní komplexy skalních klášterů: David Garedža jihovýchodně od Tbilisi a Vardzia jihozápadně. Pokud se rádi koupete a spoléháte na černo-mořské pláže, budete bohužel asi zklamáni. Nejhezčí pobřeží je v separatistické Abcházii a pláže v okolí adžarského letoviska Batumi půvabu třeba Jadranu nedosahují.